

پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

فصلنامه آموزشی

● پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، شوراهای تحقیقات استان‌ها
ماه نامه خبری - پژوهشی - آموزشی
● ویژه نامه شماره ۲۸ مرداد ماه ۱۳۸۷
بیست و پنجمین اجلاس رؤسای مناطق آموزش و پرورش

- سخنرانی جناب آقای دکتر علی‌احمدی در پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش
- سخنرانی سرکار خانم دکتر هاجر تحریری نیک صفت رئیس پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش
- نظریه پردازی و نوآوری در تعلیم و تربیت و موانع آن
- اقدامات دبیرخانه ستاد تحول بنیادین در آموزش و پرورش
- اجلاس ۲۵ نوآورانه و فعال برگزار خواهد شد
- نوآوری و شکوفایی در آموزش و پرورش

تحول بنیادین در آموزش و پرورش؛ باید‌ها و نباید‌ها

دکتر هاجر تحریری نیک صفت
رئیس پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

■ در سال‌های اخیر موضوع ضرورت تحول بنیادین در آموزش و پرورش از جمله دغدغه‌های کلان مسؤولان و صاحب نظران فرهنگی کشور بوده است تا جایی که این امر تبدیل به مسأله‌ای ملی شده و از جمله مطالبات مهم مقام معظم رهبری از دست‌اندرکاران نظام تعلیم و تربیت کشور گردیده است. بدیهی است لزوم «تحول» هنگامی مطرح می‌شود که نظامی از کارآمدی لازم برخوردار نباشد؛ دستگاه آموزش و پرورش کشور ما نیز از این قاعده برکنار نیست. لذا می‌توان با نگاهی اجمالی به آنچه تاکنون به عنوان ضرورت‌های ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش معرفی گردیده است، آن‌ها را در محورهای زیر مطرح کرد:

۱- پرورش انسان شایسته و برخوردار از تفکر، فلسفه و هویت و اخلاق ایرانی - اسلامی که ویژگی‌های اقتصادی و عملکرد مالی و مادی او برویژگی‌های معنویش برتری نداشته باشد. این رویکرد هنگامی اهمیت می‌یابد که در یابیم ابعاد و ویژگی‌های آموزشی و پرورشی کشور بیشتر به دلیل تأثیر پذیری از زمینه‌هایی چون جهانی شدن، توسعه رسانه‌ها، علم، تجارت و... در حال تغییر است و نهاد آموزش و پرورش به عنوان حافظ سنگر اصالت و معنویت ملت ایران باید ابزار و آمادگی روبرو شدن با شرایط جهان نوین را در خود بیوراند.

۲- پاسخ‌گویی مناسب و به‌هنگام به نیازهای واقعی و درعین حال رو به گسترش کشور و بازار کار که هم سوباً تحولات اجتماعی - اقتصادی و فرهنگی در حال زایش و رویش هستند.

از این رو، می‌توان نخستین گام را در طراحی نظام مطلوب آموزشی تبیین و تعریف مقصد دلخواه و افق آرمانی دانست؛ به گونه‌ای که برون داد و محصول نهایی آن، در برآورده نمودن نیازهای فوق‌ازکارآمدی کافی و اثربخشی لازم برخوردار باشد. گام بعدی را می‌توان احصای آن دسته از مؤلفه‌ها یا عناصر تعلیمی و تربیتی دانست که نقاط آسیب‌پذیر و پاشنه آشیل نظام کنونی اند و لازم است در گذرگاه نسیم دگرگونی قرار گیرند. در نگاهی گذرا می‌توان مهمترین مؤلفه‌ها را کتاب‌ها و برنامه‌های درسی، نیروی انسانی و مدیریت، اعتبارات، بودجه و امکانات تجهیزاتی و سخت‌افزاری، روش‌های تدریس و ارزش‌یابی، قوانین و مقررات، عدالت آموزشی، مشارکت و... دانست که باید برای گام نهادن در راه رسیدن به افق‌های آرمانی، جامعه تحول و دگرگونی برتن کنند.

نباید از یاد ببریم که گذرگاهی این‌گونه ظریف و دقیق، نیروی انسانی کارآمد، جامع نگر، متفکر و منتقد طلب می‌کند تا ضمن اقدام عقلانی و پژوهش‌مدار، ثبات، صبر و شکیبایی پیشه‌کند و اقدامات خود را بطور مستمر در معرض سنجش و ارزشیابی کیفی قرار دهد و البته می‌باید ضمانت‌های اجرایی لازم را نیز در دست داشته باشد.

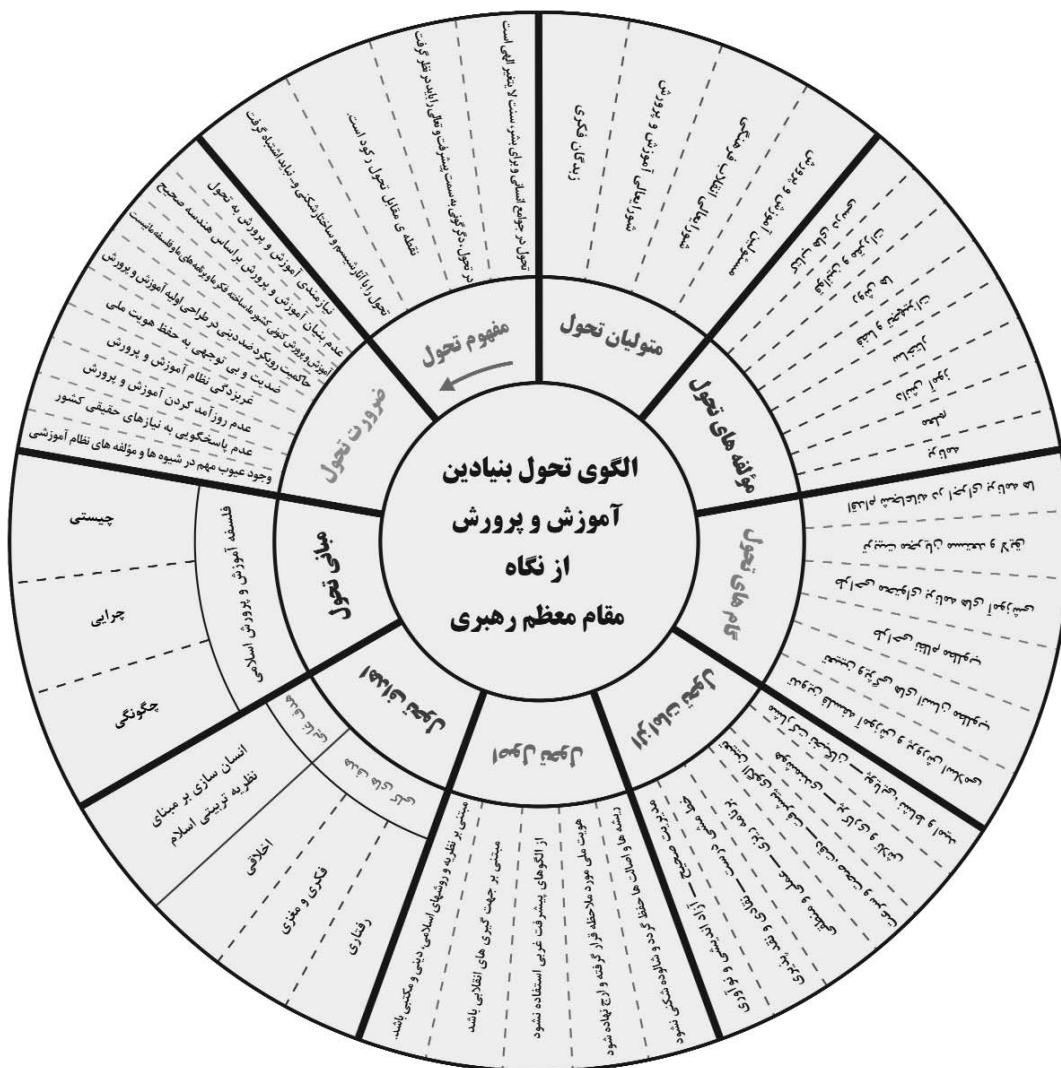
پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش به عنوان مغز متفکر دستگاه تعلیم و تربیت کشور لازم است در هر یک از اقدامات فوق

آموزش و پرورش احتیاج به تحول و تطور دارد

در دوره‌ی انقلاب، خیلی کارها در آموزش و پرورش انجام گرفته است؛ اما نظام آموزش و پرورش تحول پیدا نکرده و همان نظام قدیمی است! البته بیشتر در مسائل روئینایی کارهای زیادی شده است؛ این کارها را ما قدر دانیم. منتها اینها هیچکدام تحول نیست. تحول یک حرکت ریشه‌ای است و شماها می‌توانید بکنید و باید این کار بشود. آن تحول مورد نظر چیزی است عمیق‌تر و بنیانی‌تر.

سوم مرداد ۱۳۸۶

دبیرخانه اجرایی ستاد تحول بنیادین آموزش و پرورش

آذر ۱۳۸۶

حضور فعال داشته باشد و ایجاد تحول در آموزش و پرورش را نخستین اولویت کاری و برنامه‌ای خود قرار دهد؛ به نحوی که در اولویت‌یابی پژوهشی، اجرای طرح‌های تحقیقاتی و نیز به کارگیری نتایج پژوهش‌های حوزه تحول مشارکت جدی و موثر داشته باشد و از بازوان علمی این برنامه‌راهبردی به شمار آید. در این صورت رابطه دو سویه - و البته دشوار - تحقیق و اجرا (یا محققان و کاربران پژوهش) که همواره دغدغه مسؤولان اجرایی و علمی کشور بوده است نیز محقق می‌شود. نیز نباید از این دور ماند که راه تحول، سنگلاخ و دشواریاب است و در خود عقبه‌ها و موانعی دارد، از جمله:

۱) نگرش قالبی و شکل یافته‌ای که به موجب آن مردم کلیه مقررات آموزشی و پرورشی فرزندان خود را به دستگاه رسمی تعلیم و تربیت کشور می‌سپارند و انتظار برداشت محصول مطلوب را دارند. بی‌آنکه خود مشارکت جدی در این امر داشته باشد. در این زمینه می‌توان به تأثیرگذاری بردیدگاه مردم و تغییر آن همت گمارد و آنان را به این امر توجه داد که آموزش و پرورش به عنوان امری ملی، مشارکت آحاد ملت را طلب می‌کند و لازم است همه دستگاه‌ها از جمله دستگاه‌های فرادستی و تأثیرگذار جامعه و نیز رسانه‌ها سهمی از بار آن را بردوش کشند و برای حل معضلات آن مشارکت فعالانه به عمل آورند. باید کوشید سرلوحه برنامه جلب مشارکت عمومی نشأت گرفته از آموزه‌های دین مقدس اسلام باشد. همچون: «ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم» و یا «کلکم راع و کلکم مسؤول...»

۲) کمبود امکانات مالی و اعتباری و کم توجهی به اقتصاد آموزش و پرورش و حاکمیت این نگرش که این نهاد عظیم مصرف کننده است و محصولات آن محسوس نیست.

۳) قوانین و مقررات دست و پاگیر در نظام آموزشی که اصلاح آن‌ها مستلزم زمان و منابع فراوان و نیز هماهنگی دستگاه‌های ذیربط است.

۴) وجود این باور که برنامه «تحول» نیز همچون پاره‌ای از برنامه‌های گذشته (از جمله طرح کاد، مدرسه محوری، مهندسی اصلاحات و...) برنامه‌ای گذران و وابسته به شرایط روز است و پس از چندی تب آن فرو خواهد نشست؛ لذا شایسته دل بستن نیست.

سخنرانی جناب آقای دکتر علی احمدی در پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

اشاره:

به مناسبت انتصاب سرکار خانم دکتر تحریری نیک‌صفت به ریاست پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، در مورخ ۸۷/۴/۳۰ نشست معارفه ریاست جدید و تودیع ریاست پیشین پژوهشگاه با حضور مقام عالی وزارت آموزش و پرورش برگزار شد که از جمله برنامه‌های نشست، سخنرانی جناب آقای دکتر علی احمدی وزیر محترم آموزش و پرورش، و نیز خانم دکتر نیک‌صفت بود که با توجه به اشمال این دو سخنرانی بر موضوعاتی ارزنده، از نظر خوانندگان گرامی می‌گذرد:

بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله رب العالمين.

ایام ماه رجب را تبریک عرض می‌کنم، امیدوارم که از فرصت‌های خوبی که در این ماه در اختیار همه‌مان قرار گرفته بهره‌مند شویم. گرامی می‌دارم یاد و خاطره شهدا و امام شهدا را و آرزوی موفقیت دارم برای مقام معظم رهبری و قدرانی می‌کنم از زحمات یکایک حضار و الامقام.

حدود چهار ماه پیش توفیق داشتم خدمت دوستان برسم و فرصتی هم بود، گرچه اندک، تا نشستی با مدیران مجموعه داشته باشم که در نتیجه از نقطه نظرات اعضای هیأت علمی و دیگر همکاران تاحدی بهره‌مند شدم و به مسائل و مشکلات پژوهشگاه آشنا گردیدم.

بنده کار اصلی‌ام تحقیق بوده است و علاقمند هستم که همچنان به عنوان یک محقق شناخته شوم، ولی مسئولیت‌هایی که در آموزش و پرورش دارم، نمی‌توانم آن گونه که دلم می‌خواهد کار پژوهشی انجام دهم. علاقمند بودم که بیشتر فرصت می‌کردم تا از پژوهشگاه و تحقیقات انجام شده در آن بیشتر مطلع شده و با فرهیختگان چاره‌اندیشی و تعامل می‌کردم و در جهت به بار نشستن تلاش‌های یکایک همکاران بیشتر مثمر ثمر می‌شدم. اما وقتی کسری بودجه شش هزار میلیارد تومان - تعبیر دوستان در مجلس - برای ما وجود دارد و اعتبار هفت هزار میلیارد تومان است، در یک چنین شرایطی مسائل (مشکلات)، که خارج از کنترل ما هم هست، به ما تحمیل می‌شوند و ما را از آن وظایف اصلی‌مان دور می‌سازند، چه باید کرد در پژوهشگاه نارسایی‌هایی وجود داشت و با فرصت‌هایی که پیش آمد، توفیق حاصل نشد آن نارسایی‌ها مرتفع گردند، سیاست دیگری هم در سطح وزارت خانه مطرح بود و آن بازنشستگی همکاران بود که توفیق ما از همکاری با ۲۰ نفر قائم مقام، تعدادی مشاور و تعدادی رئیس استان سلب گردید. و توفیق اینکه زودتر محضران در پژوهشگاه باشیم پیدا

نشد. سیاست دیگر ما آوردن تعدادی از خواهران باکفایت در صحنه مدیریت آموزش و پرورش بود که در این دو ماه اخیر با بیش از ۲۰ نفر از خانم‌هایی با سطح تحصیلات عالی و تجربه مدیریتی خوب تماس داشتیم، تا تعداد قابل توجهی از آنان را به صحنه مدیریت دعوت کنم، ولی خود خانم‌ها قبول مسئولیت مدیریتی نمی‌کردند، در مجموع سه نفر را توانستیم به دام مدیریت بپردازیم. خانم دکتر نیک‌صفت، دست ما را گرفتند و قول همکاری دادند، امروز هم خدمتشان هستیم و به

عنوان مسئول پژوهشگاه ایشان را معرفی می‌نمائیم. و خانم جلیوند در سمت مشاورت فرهنگی و سرپرستی مدارس شاهد و ایثارگر قرار گرفتند و خانم کشاورز هم عهده‌دار سازمان کودکان استثنایی شدند. آقایان از دست ما گله‌مند نشوند، در آموزش و پرورش ما بیش از ۵۰٪

خانم‌ها شاغل‌اند و قریب ۵۰٪ هم دانش‌آموز دختر داریم، بالاخره تعداد بیشتری از خانم‌ها باید در صحنه باشند تا زمینه بروز استعدادهایشان و خدمت مؤثرشان در جامعه فراهم گردد. ضمن احترام به دوستان و سروران محترم، ما همگی مکمل هم هستیم و به کمک خداوند می‌توانیم کارها را پیش ببریم، البته حضور خانم‌ها در صحنه مدیریت ادامه خواهد یافت. همان‌طور

که در رسانه‌ها دیده‌اید یا خوانده‌اید، هیأت امنای سازمان استعدادهای درخشان را که غیرفعال بود، فعال کردیم و برای آنجا هم خانم دکتر سلطان‌خواه را معرفی نمودیم، با حکم رئیس محترم جمهور، در هیأت امنای باشگاه دانش‌پژوهان جوان هم تعدادی از خانم‌ها حضور دارند که چون هنوز احکامشان توسط رئیس جمهور صادر نشده، اسم آنان را نمی‌برم. ان‌شاء... توفیق پیدا کنیم از وجود توانمند و شایسته خانم‌ها به موازات برادران و الامقام بهره‌مند شویم. خانم نیک‌صفت عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی و عضو شورای تحقیقات آموزش و پرورش بودند و در عین حال تجربه قانون‌گذاری در دوره هفتم مجلس شورای اسلامی را داشته، و مسؤولیت عضویت در کمیسیون آموزش و تحقیقات در مجلس را

داشتند. ما به خواهران و بقیه همکاران جدیدمان افتخار می‌کنیم، ان‌شاء... با روحیه پرتوانی که در ایشان می‌بینیم و با علم و درایتی که دارند به کمک همدیگر و با عنایت خداوند بتوانیم، مسئولیتی که داریم. آن را خوب بشناسیم و بدان عمل کنیم. کسانی که در مسند خدمتگزاری در این مجموعه بوده‌اند، یقیناً زحمات بسیاری را کشیده‌اند. و اگر ما پژوهشگاهی داریم و اکنون مسئولیت آنرا خانم نیک‌صفت عهده‌دار شده‌اند، حاصل زحمات و تلاش‌های بی‌وقفه آقایان دکتر مهرمحمدی، دکتر اکرمی و دیگر مسئولان پژوهشگاه بوده است.

امیدوارم عرایض امروز بنده ارزش وقت‌گذاری برای دوستان را داشته باشد و دوستان در جهت خدمت به هم‌نوعان و فرزندان و دیگر فرهنگیان و نظام مقدس جمهوری اسلامی بتوانند پی‌گیر مطالب امروز من باشند. عرض من این است که:

بزرگان - عزیزان، شما که آموزش و پرورش ما را بهتر از بنده می‌شناسید، این مسئله را که می‌خواهم به‌گویم، ارزیابی کنید و برای این چاره‌اندیشی نمائید؛ چاره‌اندیشی اساسی، و آن مسئله این است: ما آموزش و پرورش داریم که معلم، مدیر، کارمند، دانش‌آموز، اولیا، همه در این مجموعه، با زحمت دارند فعالیت می‌کنند، معلمان ما در آموزش و پرورش کم در زحمت و سختی نیستند. مدیر ما، هرکسی می‌خواهد باشد، در این مجموعه واقعاً با سختی کار می‌کند. همه دلسوزی دارند و با تمام وسع‌شان سعی می‌کنند تمام امکانات خود را بکار بگیرند. البته همیشه موانع و محدودیت‌هایی هم وجود داشته و دارد، غفلت‌ها، فرصت‌سوزی‌ها هم بوده است.

انصافاً دانش‌آموزان ما نسبت به دانش‌آموزان سایر کشورهای دیگر بیشتر در زحمت و تلاش‌اند. بچه‌ها در دوره ابتدایی با آن کوله پشتی که به عنوان کیف به‌کولشان می‌اندازند و آنرا هم پر از کتاب و دفتر می‌نمایند، احساس می‌کنم که شانه‌های آنان توان تحمل آن همه کتاب و دفتر را ندارد. همین‌طور دانش‌آموزان رده‌های سنی بالاتر، آنچه که ما درست کرده‌ایم، و همه را برای یک مسابقه بی‌سروتهی به نام کنکور آماده می‌کنیم، که همه باید بدونند، این کار خیلی‌ها را ناامید می‌کند، در این نظام آموزشی، بسیاری از ادامه‌کار باز می‌مانند، این مسابقه

کلان آموزش و پرورش، بدهکار است، همه از آموزش و پرورش طلب دارند، این نشان می‌دهد، آن رضایت‌خاطری را که می‌بایست در آموزش و پرورش وجود داشته باشد، نیست.

بی‌سرو بی‌انتهای که در آموزش و پرورش ما است، یک نارضایتی نسبی بین همه، والدین، دانش‌آموزان، حتی خود ما به وجود آورده است. معلم‌ها همه طلب‌کارند، به جای این که دولت و مدیریت بتواند از معلم مطالبه مسئولیت کند. در شرایطی قرار داریم که بنده ۱۸ استان را در این هفت ماه دیدار کرده‌ام و هرکجا رفته‌ام، کلان آموزش و پرورش، بدهکار است، همه از آموزش و پرورش طلب دارند، این نشان می‌دهد، آن رضایت‌خاطری را که می‌بایست در آموزش و پرورش وجود داشته باشد، نیست. مدیران ما هم همین‌گونه‌اند. از صبح علی‌الطول تا آخر شب زحمت می‌کشند، اما آن رضایت‌خاطر فراهم نمی‌شود، نمی‌خواهم زحمات آنان را نفی کنم، ویژگی‌های بسیار مثبتی در آموزش و پرورش ما وجود دارد. نقش آموزش و پرورش مادر

وحدت ملی، در انسجام فرهنگی، در برقراری امنیت اجتماعی، در ارتقا سطح سواد آموزی، در گسترش علم تا یک حد خاص، بسیار چشم‌گیر است. اما با این همه زحمت و چاره‌اندیشی و پی‌گیری، آن اثر بخشی که باید داشته باشد را ندارد.

دانش‌آموزان ما، که خروجی نظام آموزش و پرورش ما هستند، برای زندگی این دنیا و یا برای زندگی سعادت‌مندان در آن دنیا آماده نشده‌اند. البته برای کنکور، این مسابقه بی‌سرو و ته، تا حدی آماده‌اند، اما برای یک زندگی با عزت و سعادت‌مند و طبیعی در این دنیا و دستاوردهای آن برای سرای باقی، به نظر می‌رسد که آموزش و پرورش ما نتوانسته است نقش خود را به خوبی ایفا نماید.

البته باید بگویم مادر عصری قرار داریم که اگر کوتاهی هم وجود داشته باشد، فقط آموزش و پرورش کوتاهی نکرده است، بلکه ما در جامعه باز اطلاعاتی به طور نسبی زندگی می‌کنیم، امروز دیگر نقش معلم به عنوان نقش بی‌بدیل نیست، امروز فقط مدرسه نیست که در نظام تعلیم و تربیت ما

ایفای نقش می‌کند، امروز تهاجم فرهنگی بیداد می‌کند، امروز رسانه ملی، از معلم و حتی از خانواده تأثیرگذارش بیشتر است.

امروز آن همگرایی و هم‌راستایی و هم‌افزایی که بین اجزای نظام آموزشی کشور باید وجود داشته باشد، وجود ندارد، دانشگاه راه خودش را می‌رود، ما راه خودمان را می‌رویم، مراکز فرهنگی هم راه دیگری می‌روند. بجای اینکه مکمل هم باشیم، در جاهایی کارهای هم دیگر را هم خنثی می‌کنیم، این‌ها هم در آن دستاورد مؤثرند، اما در افکار عمومی - نتیجه‌ای که دارد اتفاق می‌افتد - از چشم ما دیده می‌شود. انتظار افکار عمومی این است که آموزش و پرورش بتواند موفق‌تر از این عمل نماید.

بچه‌های ما وقتی محیط آموزشی را ترک می‌کنند، اغلب موارد هم‌زمان با ترک آموزش و پرورش، ترک خانواده، ترک وطن اصلی‌شان و محله و شهرشان هم پیش می‌آید. در یک محیط جدیدی قرار می‌گیرند که ویژگی‌های و استانداردهای حاکم بر آن محیط با استانداردها و ضوابط آموزش و پرورش ما متفاوت است. در این شرایط جدید نمودهایی که از رفتار این‌ها مشاهده می‌شود، آن چیزی نیست که ما به دنبالش می‌گشتیم و یا یک جامعه اسلامی بدنبال آن بود. حتی از نظر علمی آن دستاوردهایی که در آموزش و پرورش ما بود، استمرارش در دانشگاه تضمین شده نیست.

اگر در مجموع، جهت‌گیری عرایض بنده را قبول می‌نمائید، نمی‌گویم اگر همه اجزایش را قبول دارید، بالاخره فاکتورهای دیگری هم وجود دارد که نه فرصت بیان آن برایم هست و نه توان علمی آن را دارم، تا به تحلیل آن به بیردازم.

اگر این صورت مسئله را قبول دارید، بدانید که ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند، اما آن ماحصلی که باید اتفاق بیافتد نیفتاده و آن انتظاری که داریم تحقق نیافته است. اینجا هم که پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش است، و شما هم فرهیختگان و اساتید و محققین آن؛ از شما می‌خواهم که چاره‌ای بیندیشید؛ آینده مملکت را

دریابیم؛ نسل جدیدمان را دریابیم، سیری که آموزش و پرورش دارد طی می‌نماید آن سیری نیست که می‌خواهیم. این روال که ادامه یابد و ده‌ها سال و شاید بیش از یک سده است که ادامه دارد، نوع مدیریتی و نگاهی که در آموزش و پرورش اعمال می‌شود، آن نتیجه لازم را نمی‌دهد.

از حیث اقتصاد آموزش اشاره می‌کنم، پول کمی در آموزش و پرورش خرج نمی‌شود، بلکه معتقدم هنوز نگاه سرمایه‌ای به آموزش و پرورش نشده است، ما از نظر عمرانی در همین سه سال گذشته، بودجه آموزش و پرورش اقلأ سه برابر شده، بودجه جاری امسال غیر از آن کسری‌هایی که داریم اقلأ ۸۰٪ در این دولت اضافه شده. متوسط پرداخت‌ها در آموزش و پرورش از ۲۲۷۰۰۰ تومان پارسال، رسیده به ۴۲۸۰۰۰ تومان و اکنون بالای ۵۰۰ هزار تومان، متوسط حقوق کارمندان است.

هنوز قانون مدیریت خدمات‌کشوری پیاده نشده، آموزش و پرورش ما در سال جاری یازده هزار میلیارد تومان را می‌طلبد و اگر آن اجرا گردد مبلغ بیشتری را خواهیم خواست.

از حیث اقتصاد آموزش می‌گویم، گروه اقتصاد پژوهشگاه باید فکر کند، آیا این راهی را که ما پی گرفته‌ایم، این راه بن بست نیست؟ یک فرضیه تحقیقی این جا داریم و آن این است که اگر ما آموزش و پرورش را به این شکل ادامه دهیم، آموزش و پرورش در آینده برای مملکت ما مشکل‌ساز خواهد شد.

باید طرحی نو در اندازیم، باید آموزش و پرورش را با رویکرد جدید و با نگاه جدید که در راستای حاکمیت ارزش‌های الهی - باشد حرکت دهیم.

شما اساتید، اهل فکر هستید. دعوتتان می‌کنم تا در این راستا، آموزش و پرورش خود را دریابیم. آموزش و پرورش، آینده مملکت است.

ستاد تحول بنیادین و شورای تحول بنیادین که در آموزش و پرورش است و شورای عالی آموزش و پرورش که از انحلالش جلوگیری کردیم، نیاز به مطالعه شما دارد، باید به هر قیمتی که نیاز است، مطالعه و تفکر نمایند، اگر شما بتوانید کارها تان را آماده کنید، می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. کار و تصمیم بدون مطالعه، بدون تحقیق، آن اثر بخشی لازم را ندارد، مسئول هرکسی می‌خواهد باشد باید تصمیم بگیرد، نمی‌تواند آنرا معطل بگذارد، یا معطل پژوهشگاه گردد، فرصت‌ها دارند می‌آیند و می‌روند، رویکرد تحقیق به سمت پژوهش عملی (اقدام پژوهی) Action Research رفته است. سعی کنید هم‌زمان با این که پژوهش می‌کنید بتوانید نتیجه آن را بکار گیرید. در برنامه‌ریزی‌ها هم به همین سمت رفته‌ایم.

امیدوارم با آن روحیه‌ای که خانم دکتر نیک صفت دارند و با استقبالی که نشان دادید و با عنایات حق تعالی، شاهد حضور پرنرگ‌شان در صحنه باشیم و همه در خدمت نظام مقدس جمهوری اسلامی، در حل مسائل آموزش و پرورش برای ساختن آینده‌ای روشن که در خور این ملت با پیشینه تمدنی قوی و خوبی‌های فراوان می‌باشد، باشیم.

والسلام علیکم ورحمت‌الله وبرکاته

باید طرحی نو در اندازیم، باید آموزش و پرورش را با رویکرد جدید و با نگاه جدید که در راستای حاکمیت ارزش‌های الهی - باشد حرکت دهیم.

سخنرانی رئیس پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

سرکار خانم دکتر هاجر تحریری نیک صفت در جلسه معارفه مورخ ۱۳۸۷/۴/۳۱

که به چه میزان پژوهشگاه به آن اهداف که برایش تعیین شده رسیده است. به آن نتایجی که رسیده، خدا را شکر می‌کنیم و به آن‌هایی که نرسیده‌ایم وضعیت عمل کرده‌ایم یا کمتر توجه نموده‌ایم، توجه کنیم. چند چیز است که مورد توجه شما عزیزان و من می‌باشد و آن اصلی است که پژوهشگاه به منزله مغز آموزش و پرورش است. باید جایگاه ما به گونه‌ای باشد که مسئولین و مجریان ما، به فعالیت‌های ما، احساس نیاز کنند. یعنی تصمیماتی را نگیرند، مگر اینکه در آن از پشوانه علمی و تحقیقاتی استواری استفاده کرده باشند.

از طرف دیگر ما باید چنان در صحنه باشیم که نیازها را شناسایی کنیم و به موقع بتوانیم نقش پیش‌گیرانه داشته باشیم. بنابر این پژوهشگاه هم می‌تواند نقش پیش‌گیرانه داشته باشد و هم می‌تواند مشکلات پیش آمده را درمان نماید. این رسالت اصلی پژوهشگاه است. ما جزیره بودن را دوست نداریم. نمی‌خواهیم به کناری بایستیم به دور از سایر مراکز پژوهشی، آن وقت ما نمی‌توانیم خودمان را معرفی کنیم. و موثر نخواهیم بود، آن موقع موازی کار خواهیم کرد. و سرمایه‌ها هدر خواهد رفت. ما باید بتوانیم پیوندی برقرار کنیم بین مراکز گوناگون پژوهشی و خودمان را بشناسانیم و آن‌ها را بشناسیم و در کنار هم و به کمک هم بتوانیم به آموزش و پرورش کشورمان کمک نماییم.

الان محصولات مدرسه‌ای ما مورد توجه و ایده آل نیستند، با فلسفه حاکم جامعه‌مان تفاوت دارند. این دغدغه ماست و اگر مقام معظم رهبری هم بحث تحول در آموزش و پرورش را مطرح می‌نمایند به چند دلیل است.

یک دلیل آن است که محصول مدرسه ما آن نیست که فلسفه حاکم بر اجتماع ما باشد، دوم این‌که با توجه به پیشرفتی که در دنیا بوجود آمده، به همان میزان که باید پیشرفت نکرده‌ایم و دلایل دیگری که انشاء الله صاحب نظران و پژوهشگران به آن خواهد پرداخت و به آموزش و پرورش کمک خواهند کرد.

ترجیح می‌دهم با کمک شما، بیشتر کارکنم و عمل نمایم، چون حرف زدن همان‌ها همایی است که دیگران هم گفته‌اند، شما هم بهتر از من می‌دانید و در اساسنامه پژوهشگاه هم آمده است.

دعا می‌کنم که خداوند به همه ما توفیق دهد، تا هر لحظه‌ای که از عمر ما می‌گذرد، آن لحظه مفید واقع شود و این بودن و نبودن ما یکسان نباشد. و در آن زمان که فرصت‌ها در اختیار ما بوده به بهترین نحو و بهترین روش توانسته باشیم، از آن‌ها استفاده کنیم.

در پناه خدا باشید.

والسلام علیکم ورحمة الله

أَفُوضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ، إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ
سوره مومن آیه ۴۴

خدمت سروران عزیزم سلام عرض می‌کنم، امیدوارم در پناه خدا باشید. این دنیا مسافرخانه است، ما همگی مسافریم، نیامده‌ایم بمانیم. فرصت‌هایی است که به ما داده شده است. پیامبر(ص) فرمودند که از این فرصت‌هایی که به شما داده می‌شود استفاده کنید. هر موقعیتی یک فرصتی است، مهم این است بتوانیم با برنامه‌ریزی از این فرصت‌های به دست آمده به نحو احسن استفاده کنیم.

از همه کسانی که این سنگر را از ابتدا تاکنون حفظ کرده‌اند، ارتقا داده‌اند، زحمت

کشیده‌اند تشکر و قدردانی می‌کنم و برایشان آرزوی موفقیت روزافزون دارم. اکنون که این مسئولیت به من حقیر سپرده شده است. خداوند را به خاطر این نعمت شکر می‌گذارم، توفیقی یافته‌ام که در کنار اهل علم قرار بگیرم و از محضرشان تلمذ نمایم؛ بعضی از عزیزانی که این جا به عنوان هیات علمی مشغول‌اند از اساتید من بوده‌اند و هستند و من همیشه خودم را شاگرد آنان می‌دانم، من یک عضو کوچکی از خانواده شما هستم، آمده‌ام در کنار شما، انشاء الله آن وظایفی را که در اساسنامه «پژوهشگاه» آمده و تعیین شده است دنبال نمایم.

آن اهداف و وظایف به قدری متعالی هستند که احتیاج به مورد جدیدی نیست مهم این است که همان‌ها ادامه یابد. من به کمک شما احتیاج دارم و از شما عزیزان می‌خواهم که با جدیت و پشتکار و تعامل و روح دوستی به من کمک کنید تا بتوانیم آن فرصتی را که به این حقیر داده شده است با هم و در کنار همدیگر کار کنیم.

می‌بایست یک ارزیابی از فعالیت‌های پژوهشگاه داشته باشیم، ببینیم

نظریه‌پردازی و نوآوری در تعلیم و تربیت و موانع آن

دکتر عبدالحمید رضوی

سرپرست معاونت پژوهشی پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش
Abdolhamid. Razavi @ gmail. Com

و فلسفی در ایران است. هرگاه در ایران تولید فلسفی متوقف شده، با فاصله زمانی چند دهه پس از آن، اندیشه‌وری تربیتی و نوآوری نیز متوقف شده است.

متأسفانه، امروزه بخش مهمی از نظریه‌پردازی‌های رایج در علوم انسانی (به ویژه در تعلیم و تربیت) کشورمان، فاقد درک روشنی از پیشینه‌ی فرهنگی و بومی خود بوده و شاید بتوان گفت که آنها همواره در ذیل تفکرات پدران بنیانگذار علوم انسانی غرب و یا شاگردان آنها قرار گرفته‌اند. نظریه‌پردازی اولاً یک فرایند است و ثانیاً تدریجی، زمان‌گیر و حوصله‌برکه با کمال بردباری و شکیبایی و صرف وقت و تلاش و پیگیری باید به آن پرداخت. انتظار نتایج سریع، زودیاب و در دسترس، حکایت از نشناختن فرایند نظریه‌پردازی و تولید علم است.

لزوم نگرش فرایندی به تولید علم، و نوآوری و شکوفائی در واقع سنگ بنا و پیش شرط لازم آغاز این حرکت است و گرنه به دام روزمرگی و امور مقطعی و فعالیت‌های مناسبتی بدون استمرار در می‌غلطیم.

به طور خلاصه می‌توان موانع نظریه‌پردازی و نوآوری در آموزش و پرورش را به ۲ دسته تقسیم کرد و برای هر کدام مواردی را مطرح نمود:

الف) موانع نگرشی

۱. استفاده‌های پیش از تجربه در تحلیل مسائل آموزش و پرورش
۲. قشری‌گرایی و شعارزدگی در بسط آزاداندیشی و شکل‌گیری نهضت تولید علم، نظریه‌پردازی و نوآوری
۳. تولید نارس علم جدید در ایران با تقلید غلط و یک سویه از غرب
۴. تلاش تاریخی جهت نزع و شکوفایی علم در ایران بدون پشتوانه علوم انسانی بومی،
۵. مواجهه هم‌زمان تجربه‌گرایی و تجربه‌ستیزی در علوم تربیتی،
۶. ضعف جدی جایگاه و ارزش علوم تربیتی در کشور و عدم باور دولتمردان به کارایی آن،
۷. غلبه نگرش فلسفی، تاریخی و احساسی بر علوم انسانی،
۸. وجود انتظارات یکسان از علوم تربیتی و سایر علوم،
۹. ارزش داور و تقلیل‌گرایی در سبب شناسی مسائل و مشکلات آموزش و پرورش.

در متون باستانی یونان، تئو (Theo) به معنی خدا و عرض‌اعلی آمده، و دو واژه مشتق شده از آن، یعنی تئوریا (theoria) یا تئورین (theorien)، به معنی اندیشیدن و تفکر درباره تئوس (theos) یا خدا بوده است. ولی با گسترش دامنه علوم، مفهوم این واژه به نگاه کردن و مورد مذاقه قرار دادن پدیده‌ها به کار می‌رود (۱). بر پایه تحول تاریخی این مفهوم، به طور کلی سه تعریف از نظریه یا تئوری وجود دارد.

از دیدگاه ذهنی‌گرایان، نظریه به دستگاهی قیاسی اطلاق می‌شود که حاوی مجموعه‌ای از قضایای به هم پیوسته از عناصر ذهنی است. اعتبار این عناصر، از اصول موضوعه منبعث می‌گردد. نظریه‌ها در ریاضیات محض، نماد این گونه از نظریه‌پردازی‌هاست. روی هم رفته، ویژگی برداشت ذهنی‌گرایانه از نظریه آن است که بر سهم داننده بیش از واقعیت عینی تأکید دارد. در دیدگاه عینی‌گرایان، نظریه به تلخیصی منتظم از داده‌ها اطلاق می‌گردد که در ذهن منعکس شده است.

اما در دیدگاه معرفت‌شناسانه: در عالم واقعی، و از جمله در دنیای علوم انسانی، هیچ یک از تعاریف افراطی و تفریطی ذهنی و عینی‌گرایانه پذیرفته نیست بلکه آنچه به عنوان نظریه علوم اجتماعی پذیرفته است، حاوی تعدیلی از تلفیق در دو تعریف پیشین است. در تعریف معرفت‌شناسانه از نظریه، به مقام داور نظریه توجه می‌گردد. منظور از مقام داور آن است که قدرت تبیین نظریه مدنظر قرار دارد؛ یعنی آن که، در مقام داور، نظریه از آزمون منطقی و تجربی سرفراز بیرون می‌آید.

از نظریه، فواید متعددی انتظار می‌رود، از جمله نظریه ممکن است الگوهایی از موضوعات و مسائل مورد بحث ارائه دهد، به طوری که بتوان یک توصیف جامع و طرح‌گونه از آن‌ها عرضه کرد همچنین تجزیه و تحلیل و نقد هر نظریه ممکن است به نظریه‌های تازه‌ای منجر گردد و نظریه می‌تواند افکار جدیدی را در روند حل مسائل نظریه برانگیزد و نظریه ممکن است، الهام بخش فرضیات علمی و نوآورانه باشد. بنابراین برای تبیین پدیده‌ها و نیل به تولید علم، و نوآوری هیچ چاره‌ای جز نظریه‌پردازی نیست.

به نظر نویسندگان عقب‌ماندگی‌های تولید نظریه‌های تربیتی، و نوآوری در حوزه تعلیم و تربیت در ایران علیرغم وجود بن‌مایه‌ها و میراث عمیق و غنی ایران اسلامی به ویژه در عرصه نظریه‌پردازی فلسفی و تربیتی بیشتر ناشی از عقیم ماندن تولید اندیشه‌ی فکری

ب) موانع فرهنگی

۱. فقدان تعامل، ارتباط و همگرایی فعال و مداوم و کارگروهی میان اساتید و محققان در جهت رفع مشکلات و نقایص،
۲. گسست تاریخی و غفلت از هویت ملی - اسلامی،
۳. خودباختگی و غیرپرستی و شیفتگی به نظریه‌ها و دیدگاه‌های غیر خودی،
۴. خارج شدن متون مربوط به میراث فرهنگی اندیشمندان اسلامی از منابع علمی و دانشگاهی.
۵. ضعف شدید تخصص‌گرایی و شایسته‌سالاری در ارتباط با قلمرو امور مرتبط با علوم تربیتی،
۶. اسطوره شدن نوابغ و غفلت از جوانان خلاق و نوآور،
۷. مهجور و نهفته ماندن جایگاه و ارزش دانشمندان معاصر زنده،
۸. ضعف شجاعت و وجود نوعی ناامنی برای شالوده‌شکنی و طرح مسائل جدید تربیتی در زمینه اهداف و روش‌های تربیتی،
۹. فقر شدید سنت نقد، تضارب آرا و پرسشگری در زمینه تعلیم و تربیت
۱۰. برخورد غیرمنطقی با خطای پژوهشگران علوم تربیتی بر خلاف نحوه برخورد با خطاهای پژوهشگران در سایر علوم.

اقدامات دبیرخانه ستاد تحول بنیادین در آموزش و پرورش

در گفتگوی پژوهشنامه آموزشی با آقای جعفر درونه،

دبیر دبیرخانه اجرایی ستاد

■ لطفاً در باره ضرورت، اهداف و نحوه تشکیل ستاد تحول بنیادین و دبیرخانه اجرایی آن توضیحاتی ارائه بفرمایید؟

■ همان‌گونه که مستحضر هستید، مقام معظم رهبری در دیداری که در سوم مرداد ماه ۱۳۸۶ با وزیر و مجموعه دست اندرکاران آموزش و پرورش داشتند، با نقد عالمانه از نظام آموزش و پرورش کنونی و با تقدیر از کارهایی که پس از پیروزی انقلاب اسلامی در آموزش و پرورش برای اصلاح آن انجام شده است، تصریح فرمودند: «این کارها را ما قدر دانیم اما این‌ها هیچ کدام تحول نیست. تحول یک حرکت ریشه‌ای است... باید این کار بشود... آن تحول مورد نظر چیزی است عمیق‌تر و بنیادی‌تر».

در پی این دستور و تأکیدات مکرری که مقام معظم رهبری در چند ساله اخیر در رابطه با ضرورت تحول و پرهیز از روزمرگی در آموزش و پرورش داشتند، جناب آقای مهندس فرشیدی تصمیم گرفتند ستادی مرکب از شخصیت‌های حقیقی و حقوقی صاحب نظر و مطلع، تحت عنوان ستاد تحول بنیادین تشکیل شود تا کار راهبری امر تحول بنیادین را فارغ از درگیری‌های اجرایی و روزمره وزارت آموزش و پرورش بر عهده بگیرد و انتخاب اعضای آن از حیث مقبولیت اجتماعی و توانمندی علمی نیز به گونه‌ای باشد که ستاد بتواند نقش اعتبار بخشی به طرح‌ها و برنامه‌ها را در حوزه‌های مختلف ایفا نماید. در کنار ستاد نیز دبیرخانه‌ای تحت عنوان دبیرخانه اجرایی پیش‌بینی گردید که عهده دار انجام فعالیت‌های مطالعاتی و کارشناسی و انجام وظایف مربوط به فرهنگ سازی و

پی‌نوشت‌ها:

۱. علی‌رضا شایان‌مهر: دایره‌المعارف تطبیقی علوم اجتماعی، کتاب، تهران، کیان، ۱۳۷۷، ص ۱۴۳.
۲. رونالد چیلکوت: نظریه‌های سیاست مقیاس‌ها، ترجمه وحید بزرگی و علی‌رضا طایب، تهران، رسا، ۱۳۷۸، ص ۵۶.
۳. حسین سیف‌زاده: نظریه‌پردازی در روابط بین‌الملل: مبانی و قالب‌های فکری، تهران، سمت، ۱۳۷۶، ص ۲۶.
۴. غلام‌عباس توسلی: نظریه‌های جامعه‌شناسی، تهران، سمت، ۱۳۷۳، ص ۲۸.
۵. دیوید مارش و جری استوکر: روش و نظریه در علوم سیاسی، ترجمه امیر محمدحاجی یوسفی، تهران، راهبردی، ۱۳۷۸، ص ۴۴.

اشاعه و تبلیغ شود.

لذا در تاریخ ۲۳ مرداد ماه با صدور ابلاغ برای حجت الاسلام جناب آقای دکتر محمدیان به عنوان قائم مقام وزیر در ستاد تحول بنیادین و اینجانب به عنوان مشاور وزیر و دبیر دبیرخانه اجرایی ستاد تحول بنیادین از سوی وزیر وقت آموزش و پرورش کار ستاد عملاً آغاز گردید.

■ مهم ترین فعالیت ها و اقدامات دبیرخانه اجرایی از آغاز تشکیل تا کنون را بیان بفرمایید؟

- ابتدا لازم است این نکته را خدمت شما عرض کنم که نوع نگاه ما به دبیرخانه اجرایی از ابتدا این نبود که ساختار عریض و طولی برای آن در نظر بگیریم که همین امر باعث شود به جای پرداختن به اصل موضوع تحول، درگیر مسائل اداری و روزمره شویم. علاوه بر این طراحی دبیرخانه اجرایی باید به گونه ای اتفاق می افتاد که باعث سلب مسئولیت از سایر بخش ها و مسئولان آموزش و پرورش نشود بلکه زمینه هایی را فراهم آورد که تمامی دست اندرکاران آموزش و پرورش خود را مخاطب مقام معظم رهبری و پاسخ گو به مطالبه ایشان قلمداد نمایند.
- با این رویکرد فعالیت های دبیرخانه را می توان بدین شرح اعلام نمود:
 - ۱- طراحی ساختار تشکیلاتی دبیرخانه اجرایی
 - ۲- طراحی و راه اندازی پایگاه اطلاع رسانی
 - ۳- برگزاری و پیگیری مصوبات جلسه شورای مشورتی.
 - ۴- تدوین منشور تحول بنیادین آموزش و پرورش از نگاه مقام معظم رهبری
 - ۵- طراحی طرح های برگزاری فراخوان و همایش

■ در توضیحات خود به مصوبات جلسات شورای مشورتی اشاره نمودید، در صورت امکان مفاد بعضی از این مصوبات را تشریح بفرمایید؟

- ۱- تعیین هدف کلی، مأموریت ها و شرح وظایف ستاد تحول بنیادین و ترکیب اعضای شورای راهبری
- الف- تعیین شورای راهبری به جهت هدایت و راهبری امر تحول بنیادین و ایجاد مرجعی برای اعتبار بخشی و تصویب طرح ها و برنامه های تحول بنیادین.
- ب- تعیین ترکیب اعضای شورای راهبری به ریاست وزیر محترم آموزش و پرورش مرکب از تنی چند از وزرای فرهنگی هیأت محترم دولت، نمایندگان نهادهای بالا دستی از جمله مجمع تشخیص

مصلحت نظام، مجلس شورای اسلامی، شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی آموزش و پرورش، دو نفر از معاونین ریاست محترم جمهور، نمایندگان معلمان و معاونین و مشاورین وزیر آموزش و پرورش.

ج- تصویب هدف کلی، مأموریت ها و شرح وظایف ستاد تحول بنیادین آموزش و پرورش.

براساس این مصوبه هدف کلی این ستاد «سیاست گذاری، طراحی، تدوین، هدایت و نظارت بر روند ایجاد تحول بنیادین نظام آموزش و پرورش مبتنی بر نظریه اسلامی تعلیم و تربیت» تعیین گردیده و مأموریت های ستاد در قالب ۳ دسته مأموریت به شرح زیر مشخص شده است:

۱) سیاست گذاری اجرایی، تعیین خط مشی های کلی تحول بنیادین آموزش و پرورش

۲) طراحی و پیشنهاد نظام آموزش و پرورش مطلوب

۳) هدایت و نظارت بر حسن اجرای برنامه های تحول هم چنین شرح وظایف این ستاد براساس انجام مأموریت های فوق در پنج موضوع کلی زیر تعیین شده است:

۱. وظایف مربوط به انجام مطالعات
 ۲. وظایف مربوط به طراحی و تدوین
 ۳. وظایف مربوط به اطلاع رسانی و اشاعه
 ۴. وظایف مربوط به مشارکت، پشتیبانی و هماهنگی در ایجاد تحول
 ۵. وظایف مربوط به نظارت، ارزیابی و اعمال بازخورد
- ۲- تدوین اصول حاکم بر فرآیند تحول بنیادین
- به جهت مشخص کردن چارچوب حرکت و مسیر انجام فعالیت های مربوط به تحول بنیادین و هم چنین جلوگیری از انجام کارهای پراکنده، فعالیت های موازی و غیر هم جهت با تحول بنیادین و به جهت روشن نمودن رویکرد دست اندرکاران آموزش و پرورش در طراحی الگوی تحول بنیادین ده اصل تحت عنوان اصول حاکم بر فرآیند تحول بنیادین به تصویب شورای مشورتی رسیده است که عبارتند از:
- اصل اول: تحول در آموزش و پرورش مبتنی بر مبانی اسلامی تعلیم و تربیت، دیدگاه ها و رهنمودهای امام راحل (ره) و مقام معظم رهبری انجام خواهد شد.
- اصل دوم: قانون اساسی و سیاست های کلی جمهوری اسلامی باید مورد توجه قرار گیرد.
- اصل سوم: تحول بنیادین باید منتهی به طراحی، تولید و اجرای الگوی نو، کارآمد، بومی و مستقل شود.
- اصل چهارم: مسئولیت و مدیریت طراحی و اجرای تحول بنیادین بر عهده ی وزارت آموزش و پرورش است.
- اصل پنجم: جلب مشارکت حداکثری نخبگان، صاحب نظران

رویکرد ستاد تحول بنیادین و دبیرخانه اجرایی آن به گونه ای است که باعث سلب مسئولیت از سایر بخش ها و مسئولان آموزش و پرورش نشود بلکه زمینه هایی را فراهم آورد که تمامی دست اندرکاران آموزش و پرورش خود را مخاطب مقام معظم رهبری و پاسخ گو به مطالبه ایشان قلمداد نمایند

حوزه، دانشگاه، فرهنگیان و دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت الزامی است.

اصل ششم: اطلاع‌رسانی و تبیین دستاوردها و زمینه‌سازی برای تعامل سازنده با افکار عمومی به ویژه خانواده‌ها باید مورد توجه قرار گیرد.

اصل هفتم: در تحول بنیادین حاکمیت رویکردهای علمی، واقع‌بینانه، آینده‌پژوهانه و مدبرانه جهت پاسخگویی به نیازهای جامعه‌ی اسلامی مورد تأکید است.

اصل هشتم: در فرآیند تحول بنیادین از مطالعات، تجربیات و دستاوردهای مثبت داخلی و جهانی با تأکید بر بومی‌سازی آنها استفاده خواهد شد.

اصل نهم: رعایت نظام مندی، جامعیت، توازن، انسجام در طراحی و اجرای الگوی نظام آموزش و پرورش مطلوب ضروری است.

اصل دهم: تحول بنیادین باید زمینه‌ی دستیابی به عدالت آموزشی، ارتقای علمی و تحقق حاکمیت رویکردهای فرهنگی و تربیتی را فراهم آورد.

۳- تدوین نظام‌نامه و اصول سیاست‌های اطلاع‌رسانی و تبلیغات تحول بنیادین

به منظور ساماندهی نحوه اطلاع‌رسانی و زنده نگه داشتن موضوع و مطالبه تحول در بین دست‌اندرکاران آموزش و پرورش و صاحب‌نظران و برای پرهیز از اطلاع‌رسانی‌های غیرموجه و غیرمسئولانه که ممکن است موضوع تحول بنیادین را تحریف شده و نارسا در اذهان مطرح سازد نظام‌نامه اطلاع‌رسانی تدوین و به تصویب شورای مشورتی رسید که شامل ۱۲ اصل به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- موضوع تحول در کانون توجه صاحب‌نظران، نخبگان و... قرار گیرد.
- ۲- موضوع تحول به یک مطالبه عمومی تبدیل شود.
- ۳- به انتظارات زودرس و شتابزده دامن نزنند.
- ۴- برای استفاده و بهره‌گیری از افکار عمومی بستر مناسب فراهم سازد.
- ۵- با مجموعه‌ی رسانه‌های بیرونی به ویژه رسانه‌ی ملی تعامل سازنده و پیش‌برنده در موضوع تحول برقرار شود.
- ۶- از امکانات ارتباط داخلی سازمان آموزش و پرورش بهره‌کامل گرفته شود.
- ۷- پیشرفت‌کار به صورت مستمر اطلاع‌رسانی شود.
- ۸- برای رفع موانع کار از افکار عمومی به ویژه معلمان استمداد شود.
- ۹- اشاعه‌ی تصمیمات اتخاذ شده و برنامه‌های مصوب با استفاده از روش‌های مختلف انجام پذیرد.

۱۰- لایه‌های مختلف اجتماعی متناسب با موضوع تحول به صورت ویژه مورد توجه قرار گیرند.

۱۱- از استعداد‌های دانش‌آموزان در برقراری شبکه‌ی اطلاع‌رسانی بهره‌گیری شود.

۱۲- موضوعات تحول به افکار سنجی داخلی مجموعه‌ی آموزش و پرورش گذاشته شود.

■ با توجه به تهیه منشور تحول بنیادین آموزش و پرورش از نگاه مقام معظم رهبری از سوی دبیرخانه، لطف بفرمایید خوانندگان ما را با محتوای این کار بیشتر آشنا بفرمایید؟

■ با بررسی و تتبع در آراء و اندیشه‌های تربیتی مقام معظم رهبری و نقطه نظرات ارزشمندی که در باب تحول در دیدار با دست‌اندرکاران حوزه، دانشگاه و آموزش و پرورش ایراد فرموده‌اند و دسته‌بندی آن‌ها مجموعه‌ای از فرمایشات معظم له را تحت عنوان منشور تحول بنیادین از نگاه مقام معظم رهبری در ذیل ۹ عنوان کلی مفهوم، ضرورت، مبانی، اهداف، اصول، الزامات،

گام‌ها، مؤلفه‌ها و متولیان تحول بنیادین گردآوری نموده‌ایم که خلاصه‌ای از محتوا و فرمایشات معظم له در ذیل این عناوین در نموداری تحت عنوان الگوی تحول بنیادین آموزش و پرورش از نگاه مقام معظم رهبری طراحی شده است. براساس مفاد و مندرجات این منشور مشخص می‌گردد مقام معظم رهبری با عنایت به این که نظام آموزش و پرورش کنونی ساخته و پرداخته فکر ما و برنامه‌ها و فلسفه‌ی ما نیست. مبنای تحول بنیادین را تدوین فلسفه آموزش و پرورش اسلامی

مقام معظم رهبری مبنای تحول بنیادین را تدوین فلسفه آموزش و پرورش اسلامی می‌دانند و هدف غایی تعلیم و تربیت صحیح مبتنی بر نظریه‌ی اسلامی را انسان‌سازی بر مبنای تعالیم اسلامی و احیای اعتقاد، اخلاق و عمل اسلامی می‌دانند.

می‌دانند و هدف غایی تعلیم و تربیت صحیح مبتنی بر نظریه‌ی اسلامی را انسان‌سازی بر مبنای اسلامی و احیای اعتقاد، اخلاق و عمل اسلامی می‌دانند.

در ارتباط با محصول آموزش و پرورش نیز معتقدند که خروجی‌های آموزش و پرورش باید دارای برجستگی‌های اخلاقی، فکری - مغزی و رفتاری باشند. که در این منشور به فهرستی از این برجستگی‌ها در هر سه مورد همراه با ارائه‌ی فرمایشات ایشان اشاره شده است.

ایشان در ارتباط با ایجاد تحول به اصولی معتقدند از جمله این که تحول باید مبتنی بر نظریه و روش‌های اسلامی، دینی و مکتبی باشد، دارای جهت‌گیری انقلابی بوده، در طراحی آن با پرهیز از استفاده از الگوی غربی، الگوهای بومی، ایرانی و اسلامی مورد استفاده قرار گیرد.

در ارتباط با الزامات تحول بنیادین ایشان به مدیریت صحیح، خط مشی درست، برنامه‌ریزی، تعیین الگوی پیشرفت، مشارکت

نخبگان، آزاد اندیشی و نوآوری، عملی و منطقی بودن طرح‌ها و برنامه‌ها، دقت، صحت و سرعت و پُرکاری و تلاش تأکید فرموده‌اند.

هم‌چنین در بخشی از این منشور به گام‌های ایجاد تحول بنیادین از نگاه ایشان اشاره نموده‌ایم که عبارتند از: تدوین فلسفه‌ی آموزش و پرورش اسلامی، تعیین ویژگی‌های انسان مطلوب، طراحی نظام مطلوب، طراحی محتوای برنامه‌های آموزشی، تربیت مجربان مستعد و لایق و در نهایت اقدام شجاعانه در اجرای برنامه‌ها.

مقام معظم رهبری وظیفه‌ی ایجاد تحول بنیادین آموزش و پرورش را متوجه چهار نهاد دانسته‌اند که در انتهای منشور از آن‌ها به عنوان متولیان تحول بنیادین نام برده شده است که عبارتند از: دست‌اندرکاران آموزش و پرورش، شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی آموزش و پرورش و نیروهای فکری و زبده‌ی کشور.

■ شما در این ستاد می‌خواهید چطور آینده‌ای را پیش بینی کنید، آیا برای تعریف آینده و نقش آن در طراحی تحول بنیادین کاری هم انجام می‌شود؟

■ آموزه‌ها و تعالیم مکتبی ما را بر آن می‌دارد که علاوه بر نگاه به گذشته، نگاهی ژرف، امید آفرین و نشاط انگیز به آینده داشته باشیم.

امام راحل (ره) نیز قرن آینده را متعلق به مستضعفان جهان دانسته‌اند و انقلابیون ایران را شریک غم محرومان عالم و جغرافیای سیاسی دنیا را غیر از آنچه امروز شاهد آن هستیم تصویر نموده‌اند.

بر این اساس طراحی نظام آموزش و پرورش مطلوب نمی‌تواند بدون در نظر گرفتن چنین آینده‌ای صورت پذیرد و محصول آموزش و پرورش بیگانه با چنین رسالت‌های انسانی، الهی و انقلابی تربیت شود.

لذا در اصول حاکم بر فرآیند تحول بنیادین بحث ضرورت مطالعات مربوط به آینده‌نگری و آینده‌پژوهی به عنوان یک اصل مورد توجه قرار گرفته است.

اجلاس ۲۵ نوآورانه و فعال برگزار خواهد شد

بیست و پنجمین اجلاس مدیران و رئیس‌ان مناطق آموزش و پرورش با حضور ۷۸۶ نفر از رؤسای آموزش و پرورش مناطق، عشایر و مدیران آموزش و پرورش استثنایی به مدت ۴ روز از ۱۹ الی ۲۲ مرداد ماه در اردوگاه شهید باهنر تهران برگزار می‌شود. دکتر زکریا یازرلومعاون حقوقی، امور مجلس و استان‌های وزارت آموزش و پرورش و رییس بیست و پنجمین اجلاس مدیران و رئیس‌ان آموزش و پرورش در نشست خبری به تشریح کم و کیف این اجلاس پرداخت. یازرلو در جمع خبرنگاران اجلاس ۲۵ را مهمترین و بزرگترین گردهمایی علمی، آموزشی و تربیتی خانواده عظیم تعلیم و تربیت توصیف کرد و گفت: مسؤولان آموزش و پرورش در این اجلاس گردهم می‌آیند تا با بازاندیشی مسائل، بررسی مطالبات به حق شهروندان جمهوری اسلامی ایران را پی‌گیرند.

وی تجربه اجلاس رؤسای مناطق آموزش و پرورش را موفق و ارزشمند ارزیابی کرد و اظهار داشت: امسال با بهره‌مندی از تجربیات دوره‌های گذشته، اجلاس ۲۵ را با نگاهی متفاوت برنامه‌ریزی کردیم و امیدواریم با ساخت گزاره‌هایی مبتنی بر مطالبات موجود، امکان تحقق انتظارات را فراهم کنیم. یازرلو تصریح کرد: اجلاس مجاللی است تا با بازاندیشی و طبقه‌بندی مسایل پیرامون آموزش و پرورش، مشکلات و چالش‌های این نهاد در فرآیند حل مسأله قرار گیرد.

وی با اشاره به کامیابی‌های اجلاس رؤسای مناطق آموزش و پرورش در طول ۲۴ دوره‌ی قبل افزود: هماهنگی و تعامل بین مجموعه مدیران سطوح مختلف آموزش و پرورش موجب وحدت رویه در برنامه‌های آموزش و پرورش می‌شود. سپس با اشاره به اقدام هوشمندانه رهبر معظم انقلاب در نامگذاری سال جاری با عنوان «نوآوری و شکوفایی» خاطر نشان ساخت: با توجه به رهنمودهای مقام معظم رهبری و شرایط محیطی و محاطی که نظام آموزش و پرورش با آن مواجه است و براساس نظر

سنجی ناشی از نگاه آموزش و پرورش شهرستان‌ها، سعی شده تا اجلاس ۲۵مبتهی بر دانش واژه ی «نوآوری و شکوفایی» تحول یابد. وی اضافه کرد: تلاش شده نوآوری و شکوفایی به عنوان یک وصف عمومی در مجموعه فعالیت‌های اجلاس ۲۵ نمود یابد و به عنوان راهبرد اصلی در محتوا، رویکردها، اهداف، شعارها و شکل و ساختار مطمح نظر قرار گیرد.

× «نوآوری در روش، شکوفایی در استعداد» شعار اساسی اجلاس معاون حقوقی، «نوآوری در روش، شکوفایی در استعداد» را شعار اساسی اجلاس رؤسای آموزش و پرورش مناطق سراسر کشور عنوان نمود و اظهار داشت: آموزش و پرورش مصمم است با نوآوری در مجموعه روش‌ها، سامانه‌ها و برون‌دادها و به کارگیری مولفه‌ها و عناصر استاندارد و سالم زیرساخت‌های تحول را فراهم کند.

معاون وزیر آموزش و پرورش تغییر نگاه از توجه صرف به مسایل کهنه و فرسوده آموزش و پرورش به سمت واکاوی سرمایه‌های درونی آموزش و پرورش را از سیاست‌های موکد در بیست و پنجمین اجلاس رؤسای مناطق آموزش و پرورش سراسر کشور برشمرد. یازرلو ادامه داد: برنامه اجلاس ۲۵ به گونه‌ای طراحی شده که ۲۰ درصد از موضوعات به مسائل کنونی آموزش و پرورش و مابقی به موضوعات فاخر و متعالی مورد نظر مقام معظم رهبری در خصوص جامعه دانش بنیان، نسبت آموزش و پرورش با جامعه علمی کشور و ضریب تأثیر حضور نظام آموزش و پرورش به عنوان نهاد آینده ساز در برنامه پنجم توسعه اختصاص می‌یابد.

وی در ادامه به تبیین ویژگی‌های ساختاری اجلاس ۲۵ پرداخت و خاطرنشان ساخت: تلاش شده اجلاس رؤسای مناطق آموزش و پرورش از یک رویداد و یک پروژه که تابستان هر سال اتفاق می‌افتد به یک فرایند تبدیل شود و در طول سال شبکه اجتماعی اجلاس در سطوح خرد، کلان و فراسوی کلان مسؤولیت رصد امور و مباحث پیرامون آموزش و پرورش را پیش برد. معاون وزیر آموزش و پرورش تأسیس و راه اندازی شبکه اجتماعی ایده‌سازان نوین نظام تعلیم و تربیت با مشارکت ۸۵۰ نفر از مدیران و صاحب نظران آموزش و پرورش را از برنامه‌های مهم اجلاس ۲۵ عنوان نمود. گفتنی است در بیست و پنجمین اجلاس رؤسای آموزش و پرورش مناطق سراسر کشور رؤسای قوای سه گانه، تنی چند از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، مسوولان ارشد کشوری و اعضای شورای عالی آموزش و پرورش و شورای عالی انقلاب فرهنگی حضور خواهند یافت (به نقل از شبکه اطلاع‌رسانی اجلاس).

نوآوری و شکوفایی در آموزش و پرورش

باروش‌های دیروز، دانش‌آموزان امروز را برای فردا نمی‌توان تربیت کرد

فتح‌ا... توحیدلو
کارشناس پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

سنت حسنه‌ای را مقام معظم رهبری باب کرده‌اند و آن نام‌گذاری برای سال‌هاست که در آغاز هر سال نامیده می‌شود. و امسال هم (سال ۱۳۸۷) سال نوآوری و شکوفایی نام‌گذاری شده است.

رهبر انقلاب در دیدار با وزیر و مسوولین آموزش و پرورش با ارائه تحلیلی جامع از وضعیت کنونی آموزش و پرورش بر لزوم ایجاد تحول اساسی در آموزش و پرورش تأکید نمودند. معظم‌له در بخشی از سخنان خود فرمودند: در دوره انقلاب، خیلی کارها در آموزش و پرورش انجام گرفته است، اما نظام آموزش و پرورش تحول پیدا نکرده و همان نظام قدیمی است! البته بیشتر در مسائل روبنایی کارهای زیادی انجام شده است؛ این‌کارها را ما قدر می‌دانیم، منتها هیچ‌کدام تحول نیست، تحول یک حرکت ریشه‌ای است. (دیدار با

مسئولین آموزش و پرورش ۸۶/۵/۳).

پیام‌ها و اهدافی در پشت این نام‌گذاری‌ها نهفته است که می‌بایست آن‌ها را دانست و برای رسیدن به آن اهداف تلاش کرد. لذا باید مفهوم و محتوای واژه نوآوری و پیش‌نیازهای رسیدن به این اهداف را دانست، زیرا برای تحقق هر پیامی زمینه‌هایی لازم است.

آقای دکتر علی‌احمدی مقام عالی وزارت در جلسه معارفه خانم دکتر نیک‌صفت، برای تصدی پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، همکاران پژوهشگاه را مخاطب قرار داده، به بیان دردها و حقایقی از ناکارآمدی آموزش و پرورش پرداختند که سه بخش از گفته‌های ایشان این چنین است:

الف: - دانش‌آموزان ماکه خروجی نظام آموزش و پرورش ما هستند، نه برای زندگی این دنیا و نه برای زندگی سعادت‌مندان در آن دنیا آمده‌اند، البته برای کنکور، این مسابقه بی‌سروته، تا حدی آماده‌اند، اما برای یک زندگی با عزت و سعادت‌مند و طبیعی در این دنیا و دستاوردهای آن برای سرای باقی، به نظر می‌رسد که آموزش و پرورش ما نتوانسته است نقش خود را به خوبی ایفا نماید.

ب: - این جا پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش است و شما هم فرهیختگان و استاتید و محققین آن، از شما می‌خواهم که چاره‌ای بیاندیشید، آینده مملکت را دریابیم، نسل جدیدمان را دریابیم، سیری که آموزش و پرورش ما دارد آن سیری نیست که مطلوب ما باشد.

ج: - باید طرحی نو در اندازیم، باید آموزش و پرورش با رویکرد جدید و با نگاه جدید در راستای حاکمیت ارزش‌های الهی باشد شما اساتید، اهل فکر هستید، دعوتتان می‌کنم تا در این راستا، آموزش و پرورش را دریابیم، آموزش و پرورش آینده مملکت ماست.

نوآوری (Innovation) از جمله واژگان مانوس و شناخته شده‌ای است که در دهه‌های اخیر در عرصه‌های اجتماعی به ویژه عرصه مدیریت، جایگاه مهمی برای خود پیدا کرده است. سالانه ده‌ها کتاب و صدها مقاله در مورد آن نوشته می‌شود.

سخنان فوق نشانگر این است که در این ۳۰ سال پس از انقلاب اسلامی نتوانسته‌ایم در آموزش و پرورش نوآوری و تحولی بنیادین ایجاد نمائیم.

راستی چرا کشوری پیشرفت می‌کند در حالی که کشور مشابه که از نظر منابع اولیه و امکانات بهره‌وری دارای شرایط بهتری بوده، عقب مانده است، با نگرش سیستمی و واقع‌بینانه به قضیه، می‌توانیم عوامل مختلفی از جمله عوامل اعتقادی و ارزشی، فرهنگی، اقتصادی، جغرافیایی و غیره را نام ببریم. سؤال دوم اینکه چه عامل مهمی در شرایط مشابه باعث

بیداری و موفقیت بعضی کشورها می‌شود و باعث عقب ماندگی دیگر کشورها می‌شود، خوب است فرازی از تاریخ بیان گردد.

نگاهی گذرا به سیر مختصری از تکامل علم و پدیده‌های علمی که پیشرفت اغلب آنها موجب خلاقیت بوده مسئله را روشن تر می‌کند برای نمونه:

۱- اصول فیزیک کلاسیک که منشأ بسیاری از اختراعات است، در اواخر قرن هفدهم پایه‌گذاری شد. در حالیکه بیش از نیم قرن از این تاریخ، ایران درگیر جنگ با افغانه و تشکیک بر بقاء یا انحلال سلسله در حال احتضار صفویه بوده است.

۲- تئوری نسبیت انیشتن در اولین سال‌های قرن بیستم عرضه شد که منشاء تحولات بزرگی در شناخت پدیده‌های علمی و فیزیکی منجمله جهان ماکرو فیزیک (اجرام سماوی مثل سیارات و ستاره‌ها و کهکشان‌ها و...) گردید. اگر به تاریخ کشورمان برگردیم می‌بینیم که در همان موقع؛ محمدعلی شاه به کمک نیروهای تحت فرماندهی کلنل لیاخوف روسی مجلس را به توپ بست. پس از این هجوم، مجلس منحل گردید و دولت استبداد صغیر آغاز گشت.

۳- در اواخر ربع اول قرن بیستم برای توجیه پدیده‌های جهان خرد (دنیای میکروفیزیک - اتم و اجزایش) تئوری مکانیک کوانتوم در غرب عرضه شد که بسیاری از اختراعات بزرگ فیزیکی با استفاده از چهارچوب نظری و فرمالیزم ریاضی این تئوری انجام شد و به موازات این تحولات علمی بزرگ تحولات عمیق در صحنه‌های اقتصادی و اداری و تولیدی رخ داد که مکتب مدیریت علمی بستر عمده این تحولات بود. تغییرات شگرف دیگری در حوزه علوم پزشکی، شیمی، زیست‌شناسی و غیره همزمان در غرب به وقوع می‌پیوسته، در حالیکه در همان حدود زمانی استعمار پیر با در نظر گرفتن سیدضیاء الدین طباطبایی و زمینه‌سازی انتقال قدرت از طریق کابینه سیاه، مردم ایران را دچار سلسله قبل و بعد خود نمود.

قبل از ادامه مطالبیم و تحیل آن‌ها بهتر است از تجربه‌ها و مشاهدات معلمی خودم در این سال‌ها بگویم، مگر به ما نیاموخته‌اند که تجربه بالاتر از علم است. یادم می‌آید دکتر علی شریعتی در یکی از سخنرانی‌هایش می‌گفت روزی معلمی به شاگردش می‌گفت پسر خجالت نمی‌کشی سه سال است که در این کلاس مانده‌ای؟ پسر گفت تو خجالت بکش که ۳۰ سال است در این کلاس هستی. یعنی ۳۰ سال است معلمی در یک کلاس بوده‌است و یک درس یا دو درس را تدریس می‌کرده است و برای رشد خود تکاپویی نکرده است.

خاطره دیگری از همکاری دارم که می‌گفت در زمان پیشه‌وری حقوق معلمین دو برابر شد. برادر من هم معلم بود، و خرج مرا هم او می‌داد، کفش و کلاه و کت من اضافه شد، اما ندیدم برادرم یک کتاب و یا روزنامه‌ای از حقوق اضافه شده‌اش خریداری کرده به خانه بیاورد.

باز لازم است بیاد بیاوریم که بعد از انقلاب استخدام در وزارتخانه یا ممنوع بود و یا کم بود اما از طرفی ناگهان جمعیت ایران دو برابر شد. لذا دانش‌آموزانش هم دو برابر شدند. نیاز شدیدی به معلم بود و لازم بود تا در آموزش و پرورش استخدام صورت بگیرد، ملاک‌های انتخاب معلم هم بیشتر تعهد بود که آن موقع لازم هم بود، و بیکاری هم در جامعه فراوان، آموزش و پرورش تنها جایی بود که می‌شد به پناه آن بیایند. آموزش و پرورش مظلوم بود. لذا گروه فراوانی از بد حادثه این جا به پناه آمده بودند. چرا که هم کار راحت بود و هم تا ظهر ادامه داشت و هم کمک خرجی به خانه می‌بردند.

باز یاد می‌آید اوائل انقلاب، وقتی کتاب‌های درسی تغییر کرد، معلمینی که سال‌ها بود، بارها و بارها کتاب درسی‌شان را تدریس کرده بودند، تمام صفحات و حتی پاسخ مسئله‌ها را از حفظ می‌دانستند، حال می‌بایستی کتاب جدید را می‌خواندند. به قول نیما یوشیج: آب در خواب گه مورچگان ریخته بودند. همه در حال خواندن بودند و در زنگ‌های تفریح هم در دفتر مدرسه از هم می‌پرسیدند و گاه گله و شکایتی هم از مؤلف کتاب که مثلاً بلد نیست!! و چرا ما را برای تألیف دعوت نکرده‌اند!!

ذات نایافته از هستی بخش کی تواند که شود هستی بخش آیا در پایان وقت مدرسه، زمانی که بقول ارنست همینگوی زنگ‌ها به صدا در می‌آمدند. دیده‌اید چگونه فرزندان ما بلافاصله کیف و کتاب‌های خود را که از قبل آماده کرده بودند و شماره معکوس برای شنیدن صدای زنگ مدرسه را شروع کرده بودند، همچون موجودی که از بسم... بترسد، هجوم به درب‌های خروجی مدرسه می‌بردند، چرا؟ شاید جان‌های‌شان را از دست من و توی معلم برداشته و برای نجات خود فرار می‌کردند.

آیا نحوه برخورد دانش‌آموزان با کتاب‌هایشان را پس از انجام امتحان پایانی در مدرسه دیده‌اید، هرکدام که ورقه امتحانی را به ممتحن می‌دهند، بدون اینکه بدنبال کتاب درسی‌شان در بیرون بگردند، به منزل می‌روند. باز بارک... به آنان، اما شاگردان دیگری هم هستند که به سراغ کتابشان می‌روند و پس از برداشتن، با یک تی‌پا، آنرا به اطراف پرتاب می‌کنند. این کتابی که برای انتخاب مطالب آن چه سمینارها گذارده‌اند و چه کارشناسی‌ها انجام گردیده و حال آن که باید شاگرد با

این کتاب عشق بازی کند، از آن بدش می‌آید و تا وقتی که می‌بیند برای نگه داشتن آن مجبور نیست براحتی رهایش می‌کند. البته لازم به ذکر است که همه شاگردان جامعه ما این گونه نیستند. چرا که در المپیادهای علمی در کشورها، فرزندان ما هستند که مقام‌ها را کسب می‌کنند، و باعث افتخار ایران می‌گردند اما آیا پس از چند سال دیگر به سراغ آن‌ها رفته‌اید، تا بدانید آنها کجا هستند؟

معلم که کتابش، باید همچون تفنگ یک سرباز در دست او باشد و باید با آخرین نوع کتاب‌های در خور تخصص خودش زندگی کند چقدر کتاب می‌خواند؟

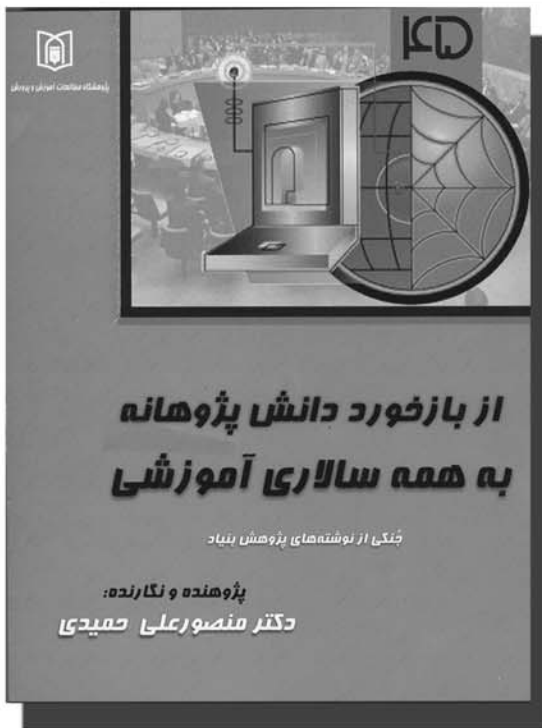
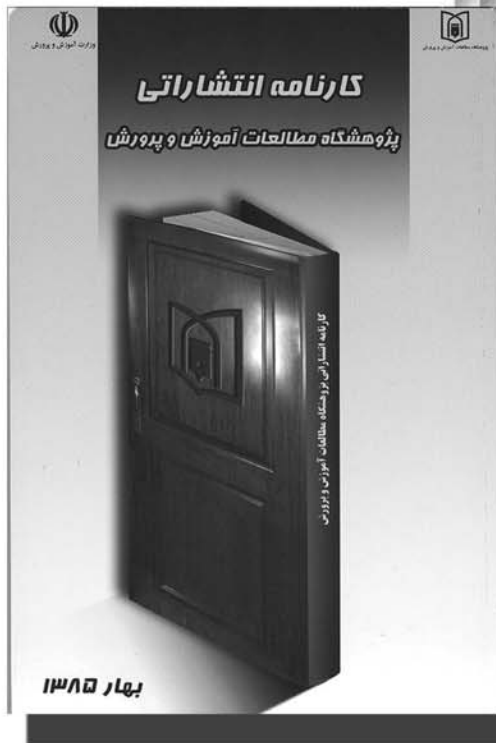
دکتر شریعتی می‌گفت فرق معلم با شاگرد این است که معلم یک شب زودتر درسش را می‌خواند.

اگر شاگرد من از من خواسته باشد که نام چند شاعر زنده را برایش بگویم، آیا می‌دانم؛ با ضرس قاطع می‌گویم شاگردان ما از معلمان ما با سوادترند و در شناخت جهان و استفاده از رایانه و دیگر وسایل رسانه‌ایی از ما بهتر عمل می‌کنند. گفته‌های جناب دکتر علی احمدی وزیر محترم، همگی واقعیت دارند. آموزش و پرورش ما به کجا می‌رود؟ فرزندان ما نتیجه عمل ۳۰ ساله ما هستند، اگر می‌خواهیم حاصل کارمان را ببینیم. در جامعه خودمان به جوانان بنگیریم و آن وقت خودمان را زیر سؤال ببریم که انصافاً برای این نسل کار شایسته‌ای نکرده‌ایم، ما برای رشد و شکوفایی خودمان چه کردیم. با عرض پوزش از تمام استادانم و همکاران عزیزم که می‌دانم مشکلات فراوانی دارند و سخن من به آن دسته از معلمینی بود که همچون خودم هستند. خدای نکرده اسائه ادب به شأن والای آن عزیزان نکرده باشم.

برای بیان ملزومات نوآوری و مقدمات و شرایط ایجاد آن و تکمیل علل این نارسایی‌ها در نوشته‌های بعدی خواهم آورد.

شرح این هجران و این خون جگر
این زمان بگذار تا وقت دگر
والسلام و علیکم

پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش

پژوهش نامه آموزشی ماهنامه

پژوهشی، آموزشی، خبری

ویژه نامه شماره ۲۸ مرداد ماه ۱۳۸۷

بیست و پنجمین اجلاس رؤسای مناطق آموزش و پرورش

زیر نظر: دکتر هاجر تحریری نیک صفت

همکاران این شماره: دکتر عبد الحمید رضوی، دکتر ابوالفضل بختیاری،

فتح الله توحید لو، مهر ناز رزمجویان، سمیه اصغری

ویراستار: مهدی لطیفی

گرافیکست و صفحه آرا: محمود رضا لطیفی

حروفچینی: سمیه اصغری

امور مشترکان: ۸۸۹۵۵۸۴۲

دفتر پژوهش نامه: ۶۶۴۰۳۷۱۷۱

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان برادران مظفر، ساختمان شماره ۵

آموزش و پرورش، شماره ۳۳، ورودی دوم، طبقه اول دفتر پژوهش نامه

آموزشی کدپستی: ۱۴۵۳۵-۱۴۱۶۶